

Ontwikkeling richting een duurzame maatschappij

Accountant zal zich steeds vaker moeten verantwoorden over zijn keuzes

‘Gaat er dan niets goed in de accountancybranche?’ vroeg een aantal bestuurders mij naar aanleiding van mijn eerdere artikel ‘Accountants alleen onder toezicht professioneel?’. Sommigen ergerden zich eraan dat ik vooral de negatieve kant had belicht van een aantal ontwikkelingen en geen oog had gehad voor de positieve. Een terechte opmerking, denk ik, want er gaat ook een heleboel goed in de accountancybranche. Een flink toegenomen kwaliteitsbesef en forse investeringen in het op orde brengen van controle- en werkprogramma’s zijn positieve zaken die ook zeker zo benoemd mogen worden.

Tegelijkertijd vind ik dat we dan ook de vraag moeten durven stellen of we nu als accountancybranche klaar zijn voor de toekomst? Is de accountancybranche anno 2009 duurzaam, om zodoende invulling te geven aan een veranderende maatschappelijke rol of moeten we daar nog het nodige voor doen? Ik denk dat we nog wel wat ‘meters’ te maken hebben. Maar voordat ik verder ga, eerst een korte toelichting van het begrip duurzaam.

Duurzaam

Voor het begrip duurzaam sluit ik aan bij de definitie daarvan in Wikipedia: ‘duurzaam is een concept waarin ecologische, economische en sociale belangen bij elkaar komen, voor zowel de huidige als de toekomstige generaties’. Duurzame ontwikkeling is de eis om een evenwicht tussen deze drie basisconcepten te vinden. Het is een breed begrip, en omvat alle ontwikkelingen – op technisch, economisch, ecologisch of sociaal vlak – die bijdragen aan een samenleving die efficiënter, zuiniger en op lange termijn meer continu duurzaam verantwoord omgaat met de aarde.

Afweging belangen

Bij duurzaamheid gaat het om een afweging van belangen. Dat houdt in dat de tijd dat alleen economische belangen vooropstonden, definitief achter ons ligt. Voor de accountancybranche, primair toch gefocust op de economische belangen, betekent dit een hele

omschakeling. De samenleving van nu is niet meer alleen geïnteresseerd in de vraag of het economisch allemaal wel klopt, maar wil ook weten of het economische resultaat op een duurzaam verantwoorde wijze is gerealiseerd. Van de accountant wordt dus niet alleen maar gevraagd om te onderzoeken of één en één twee is, maar er wordt van hem ook een kritische houding gevraagd als het gaat om de ecologische en sociale wijze waarop een onderneming zijn doelstellingen realiseert.

Grote gevolgen

Deze andere kijk op het afleggen van verantwoording heeft mijns inziens grote gevolgen voor de wijze waarop wij de uitoefening van ons beroep

‘U kunt zich specialiseren in het uitvoeren van audits met betrekking tot duurzaamheid.’

vormgeven. Er zal steeds meer een beroep worden gedaan op ons ethisch handelen. Daarbij staat niet hetgeen wij er van vinden voorop, maar dat wat de samenleving er van vindt. Laat de accountant dat na, dan ontstaat er opnieuw een vertrouwenscrisis tussen de samenleving en onze beroepsgroep.

De accountant zal dus steeds vaker verantwoording moeten afleggen over

de keuzes die hij maakt. Vindt een accountant dat hij een verklaring kan afgeven bij een groothandel in kleding, terwijl hij weet dat deze kleding door middel van uitbuiting van kleine kinderen tot stand is gekomen? Kan een accountant een coffeeshop adviseren terwijl hij weet dat een groot deel van de goederenstroom niet te traceren is? Kan een accountant een onderneming controleren die clusterbommen fabriceert? Wil een accountant de administratie verzorgen voor een horecaondernemer die willens en wetens discrimineert? Kan een visser die niets op heeft met duurzame visserij op termijn nog klant bij een accountantskantoor worden? Wanneer u deze vragen vanuit economisch perspectief behandelt, zult u er vaak geen enkele moeite mee hebben om werkzaamheden voor de hierboven genoemde klanten uit te voeren. Ieder zijn ding, niet waar? En een toezichthouder als de AFM zal hier ook niet direct vragen bij stellen. Betreft u echter de ecologische en sociale kant er bij, dan zult u merken dat de afwegingen toch een stuk lastiger zijn. Nu staat het u natuurlijk vrij om te denken dat u er nog steeds geen boodschap aan hebt, maar dan komt de vraag toch op hoe lang u nog bestaansrecht denkt te hebben.

Gevolgen voor het eigen kantoor

Niet alleen voor uw klantenbeleid heeft de ontwikkeling naar een duurzame maatschappij gevolgen, ook voor uw opdrachten. De wijze waarop u bijvoorbeeld omgaat met Horizontaal toezicht is daar een voorbeeld van. U wordt niet gevraagd om de letter van een convenant na te leven, maar om de geest ervan na te leven. En u kunt er op rekenen dat NGO’s ook kritisch zullen zijn ten aanzien van de wijze waarop u het begrip duurzaamheid vormgeeft. Zo zal de druk vanuit de samenleving om meer aandacht te hebben

voor het diversiteitsbeleid alleen maar toenemen. Waarom lukt het de branche niet om meer vrouwen en allochtonen aan de top te krijgen? Is dat eigenbelang of is er sprake van een dusdanige werkcultuur dat deze sociaal gezien niet verantwoord is? En houdt u er rekening mee dat ook de wijze waarop u met energie omgaat bevestigd zal worden. De samenleving zal u vragen naar uw motieven als het gaat om de keuze voor uw wagenpark en op termijn zult u geen financiering meer kunnen krijgen voor een eigen serverpark, omdat dit een veel te grote energie- en milieubelasting oplevert. Kortom, de samenleving zal van u verlangen dat u ook intern invulling geeft aan het begrip Corporate Social Responsibility (CSR).

Kansen

Tegelijkertijd biedt de omschakeling naar een duurzame maatschappij natuurlijk ook heel veel kansen. Door de ecologische en sociale belangen mee te wegen in uw advies aan klanten draagt u een steentje bij aan een duurzame ontwikkeling. U kunt zich specialiseren in het uitvoeren van audits met betrekking tot duurzaamheid. Daarbij focust u zich dus niet alleen op de economische juistheid, maar ook op de juistheid van de onderliggende variabelen. Is er bij de totstandkoming van een dienst of product inderdaad geen gebruik gemaakt van uitbuiting van mensen, is van mogelijke betrokkenheid bij crimineel geld echt geen sprake, zijn gebruikte grondstoffen inderdaad op milieuvriendelijke wijze gewonnen? Volle aandacht voor CSR

Seminar 15 april 2009: Welke kansen biedt CSR de accountant?

Op 15 april 2009 vindt er een bijeenkomst plaats over de kansen en mogelijkheden die Corporate Social Responsibility (CSR) biedt aan de accountant die werkzaam is in het MKB. Sprekers op deze bijeenkomst zijn onder anderen:

dr. Nancy Kamp-Roelands RA MA, programmadirecteur CSR Knowledge Center bij Ernst & Young, tevens lid begeleidingscommissie Assurance en verantwoording van niet-financiële informatie bij het NIVRA;
drs. Carla Neefs, adviseur Cradle to

Cradle bij Beco 'Winst in duurzaamheid';
Serena Borghero, manager Sustainability bij Steelcase;
Jan Wietsma AA, adviseur strategie, visie en innovatie bij Full Finance, redactielid van Accountancynieuws. De bijeenkomst vindt plaats in de Oval Tower bij ABN/AMRO te Amsterdam en duurt van 15.00 tot 17.00 uur. Aansluitend is er een borrel. Wilt u deelnemen aan dit seminar, stuurt u dan een mailtje naar janwietsma@accountancynieuws.nl.

biedt u ook de mogelijkheid om een nieuwe generatie werknemers en ondernemers aan u te binden.

Niet afwachten

Nu kunt u natuurlijk een afwachtende houding aannemen in de trant van 'kiek'n wat 't wordt' en hoewel begrijpelijk, lijkt mij dit toch niet de meest slimme houding. De Europese Commissie en de overheid zullen steeds meer eisen stellen aan ondernemingen met betrekking tot duurzaamheid en CSR en u kunt er vanuit gaan dat de kredietcrisis hierbij als katalysator werkt.

Werk aan de winkel

Accountants willen nog wel eens mopperen dat allerlei ontwikkelingen en regelgeving hen overvallen. Het lijkt mij dat dit niet nodig is ten aanzien van onderwerpen als duurzaamheid en CSR. Accountants die voorsorte-

ren op de toekomst, gaan actief aan de slag met deze onderwerpen, zowel intern als extern. En persoonlijk denk ik dat accountants en ondernemingen die deze ontwikkelingen serieus nemen, een betere kans hebben om de kredietcrisis zonder al te veel kleerscheuren te overleven dan degenen die dit nalaten. Voor wie het wil zien, is er dus werk genoeg aan de winkel om te komen tot een duurzame accountancybranche die rekening houdt met de veranderende rol van de accountant in de samenleving. An

J. Wietsma AA is verbonden aan Full Finance te Apeldoorn.
janwietsma@accountancynieuws.nl

• Uitbreiden? • Samenwerken? • Verkopen? • Fusen?

Wij kennen de markt en denken mee over de beste strategie voor uw situatie. Daarna brengen wij u de geschikte kandidaten.

Uw oplossing begint met:

Strikt vertrouwelijk:

Henri Maas 06 51 52 65 32

Jerome Senden 06 53 86 34 73

MaeS en Partners www.maespartners.nl info@maespartners.nl